

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5146/23
3.6.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Тајјане Лемајић и Марије Бошковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ... чији је пуномоћник Драган Величковић, адвокат из Велике Планае, против тужених ББ из ... чији је пуномоћник Милорад Рајић, адвокат из Крагујевца и ВВ из ... чији је пуномоћник Миодраг Радојковић адвокат из Велике Планае, ради утврђења, одлучујући о жалбама тужених, изјављеним против пресуде Основног суда у Великој Плани П 1708/18 од 08.06.2023. године и жалби тужиле, изјављеној против допунске пресуде Основног суда у Великој Плани П 1708/18 од 26.07.2023. године, по главној расправи одржаној пред другостепеним судом 3.6.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Великој Плани П 1708/18 од 08.06.2023. године и допунска пресуда Основног суда у Великој Плани П 1708/18 од 26.07.2023. године.

ДОЗВОЉАВА СЕ преиначење тужбе тужиле, као у поднеску од 04.07.2018. и 12.12.2019. године.

ОДБИЈА СЕ је као неоснован примарни тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је ништав уговор о поклону закључен између ГГ из ... као поклонодавца и ДД из ... као поклонопримца који је оверен од стране Општинског суда у Великој Плани под Ов бр. 1371/93 од 13.05.1993. године у делу којим поклонодавац ГГ поклања поклонопримцу ДД кп бр. ... у површини од 2,42 ара КО ..., сада нови бр. ...од 2,24 ара КО ... тако да наведена парцела представља заоставштину пок. ГГ, бившег из ..., што је тужени ББ као једини оглашени наследник заоставштине поклонопримца ДД бившег из ... дужан да призна и трпи.

ОДБИЈА СЕ као неоснован примарни тужбени захтев тужиле којим је тражила

да се утврди да заоставшину пок. ГГ бившег из ... сачињава 1/4 удела на непокретности која је по јавним књигама сада код РГЗ-СКН Велика Плана била уписана на име пок. ДД из ..., а сада на туженог ББ из ... која је непокретност означена као кп. бр. ... земљиште под зградом-објектом у површини од 1,50 ари, земљиште уз зграду-објекат од 5,00 ари и воћњак друге класе од 3,05 ари, са породичном стамбеном зградом бр. 1 и помоћном зградом на наведеној парцели КО ..., а по основу стицања сада пок. ГГ бившег из ... у породичној и економској заједници са сада пок. ЂЂ као супругом, пок. ДД као сином и туженом ВВ као снахом, што су тужени ББ као оглашени законски наследник на наведеној непокретности која се код РГЗ-СКН Велика Плана била уписана у целисти на име сада пок. ДД и тужена ВВ као учесник у стицању кп. бр. ... са објектима на истој КО ... дужни да признају и трпе.

ОДБИЈА СЕ као неоснован примарни тужбени захтев тужиље којим је тражила да се изврши делимично намирење нужног наследног дела тужиље на заоставштини пок. ГГ бившег тако што се тужиља АА оглашава наследником на целој кп. бр. ... од 2,24 ара КО ... (стари бр. ... од 2,42 ара КО ...), а чија је вредност на дан смрти оставиоца 67.200,00 динара, што је тужени дужан да призна и трпи да се тужиља на основу ове пресуде и деекспропријације бр. 465-2/93-04 од 06.09.1996. године, укњижи власником код РГЗ-СКН Велика Плана.

ОДБИЈА СЕ као неоснован примарни тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је оставилац ГГ бивши из ... уговором о поклону закљученим са поклонопримцем сада пок. ДД бившим из ..., а који уговор је оверен од стране Општинског суда у Великој Плани под Ов бр. 1371/93 од 13.05.1993. године повредио нужни наследни део тужиље АА, те се утврђује да је тужиља: сувласник са уделом од 1/16 на непокретности означеној као кп. бр. ... земљиште под зградом-објектом у површини од 1,50 ари, земљиште уз зграду-објекат од 5,00 ари и воћњак друге класе од 3,05 ари, са породичном стамбеном згради и помоћном зградом на наведеној парцели, а која је непокретност уписана као својина туженог ББ са целим уделом у ЛН ... КО ..., сувласник са уделом од 1/8 на непокретности означеној као кп. бр. ... њива друге класе од 1.24,76 ха, а која непокретност је уписана као својина туженог ББ са целим уделом у ЛН ... КО ..., сувласник са уделом од 1/8 на непокретности означеној као кп. бр. ... њива друге класе од 47,33 ари и објектом-колибом на овој парцели, кп. бр. ... воћњак друге класе од 19,99 ари, кп. бр. ... њива друге класе од 1,57 ари и кп. ... остало вештачки створено неплодно земљиште од 30,40 ари, а која је непокретност уписана као власништво оставиоца ГГ бившег из ... са целим уделом у ЛН ... КО ..., те се врши редукација наведеног уговора о поклону (ради намирења преосталог нужног наследног дела тужиље), као облигационог права тужиље иза смрти пок. ГГ бившег из ..., па се тужени ББ из ... као једини оглашени наследник на заоставштини поклонопримца сада пок. ДД из ... обавезује да тужиљи АА из ... на име новчане противвредности њеног нужног наследног дела исплати износ од 260.626,77 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.1999. године па до исплате (уколико суд одбије тужбени захтев за делимичну ништавост уговора о поклону из тачке 1 предложеног тужбеног захтева, то тужиља тражи нужни наследни део у целисти као облигационо-правни захтев у износу од 327.826,77 динара, уместо 260.626,77 динара).

ОДБИЈА СЕ као неоснован евентуални тужбени захтев тужиље АА којим је

тражила да се утврди да заоставштину пок. ГГ бившег из ... чини удео од 1/4 на једној спратној стамбеној згради, укупне површине 503,35 м2 која се састоји од сутерена, приземља и спрата, на једном помоћном објекту који се састоји од гараже, помоћне просторије за огрев и осталих остава различите намене, укупне површине од 221,14 м2, све саграђено на кп. бр. ... у површини од 10 ари на кп. бр. у површини од 9,55 ари по новом катастарском премеру, све у КО ..., као и исти удео на наведеној парцели, све по основу заједничког стицања у породичној заједници са првобитно туженим ДД као сином, првобитно туженом ЂЂ као супругом, туженом ВВ као снахом и туженим ББ као унуком, а што су тужени дужни да признају и дозволе да се наведени удео на означеним непокретностима расправи као заоставштину пок. ГГ у оставинском поступку.

ОДБИЈА СЕ као неоснован евентуални тужбени захтев тужиље АА којим је тражила да се утврди да је сувласник са уделом од 1/8 на кп. бр. ... од 2,42 ара (по старом премеру кп. бр. "...") од 30,40 ари, кп. бр. ... њива "... " од 47,33 ара, кп. бр. ... воћњак од 19,99 ари, кп. бр. ... њива од 1,57 ари и кп. бр. ... њива "... " од 1.24,76 ха, све у КО ... по основу нужног наследног дела, те се утолико смањује-редукује располагање сада пок. ГГ, бившег из ... уговором о поклону у корист првобитно туженог ДД из ... Ов.1 бр. 1371/93 овереног код Општинског суда у Великој Плани, што су тужени ББ и ВВ дужни да признају и дозволе да се тужиља на основу овог уговора укњижи као сувласник са наведеним уделом.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља АА да туженом ББ на има трошкова парничног поступка исплати износ од 236.250,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља АА да туженој ВВ на име трошкова парничног поступка исплати износ од 569.250,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља АА да туженој ВВ на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 157.000,00 у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом у ставу првом изреке утврђено је да заоставштину пок. ГГ бившег из ... представља удео од 1/4 на једној спратној стамбеној згради, укупне површине 503,35 м2 која се састоји од сутерена, приземља и спрата, на једном помоћном објекту који се састоји од гараже, помоћне просторије за огрев и осталих остава различите намене, укупне површине од 221,14 м2, све изграђено на кп. бр. ... у површини од 10 ари, на кп. бр. ... у површини од 9,55 ари по новом катастарском премеру, све у КО ..., као и исти удео на наведеној парцели, све по основу заједничког

стицања у породичној заједници са првобитно туженим ДД као сином, првобитно туженом ЂЂ као супругом, туженом ВВ као снахом и туженим ББ као унуком, што су тужени дужни да признају и дозволе да се наведени удео на означеним непокретностима расправи као заоставштина пок. ГГ у оставинском поступку. У ставу другом изреке утврђено је да је тужила АА сувласник са уделом од 1/8 на кп. бр. ... од 2,42 ара (по старом премеру кп. бр. ...) од 30,40 ари, кп. бр. ... њива “...” од 47,33 ара, кп. бр. ... воћњак од 19,99 ари, кп. бр. ... њива од 1,57 ари и од кп. бр. ... њива “...” од 1.24,76 ха, све у КО ... по основу нужног наследног дела, те се утолико смањује-редукује располагање сада пок. ГГ, бившег из ... уговором о поклону у корист првобитно туженог ДД из ... Ов.1 бр. 1371/93 овереног код Општинског суда у Великој Плани, што су тужени ББ и ВВ дужни да признају и дозволе да се тужила на основу овог уговора укњижи као сувласник на наведеном уделу. У ставу трећем изреке обавезани су тужени да тужили солидарно исплате трошкове спора у износу од 659.500,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до коначне исплате.

Допунском пресудом истог суда од 26.07.2023. године у ставу првом изреке одбијен је као неоснован примарни тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је ништав уговор о поклону закључен између ГГ из ... као поклонодаваца и ДД из ... као поклонопримца који је оверен од стране Општинског суда у Великој Плани под Ов бр. 1371/93 од 13.05.1993. године у делу којим поклонодавац ГГ поклања поклонопримцу ДД кп бр. ... у површини од 2,42 ара КО ..., сада нови бр. ... од 2,24 ара КО ... тако да наведена парцела представља заоставштину пок. ГГ, бившег из ..., што је тужени ББ као једини оглашени наследник заоставшине поклонопримца ДД бившег из ... дужан да призна и трпи. У ставу другом изреке, одбијен је као неоснован примарни тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да заоставштину пок. ГГ бившег из ... сачињава 1/4 удела на непокретности која је по јавним књигама сада код РГЗ-СКН Велика Плана била уписана на име пок. ДД из ..., а сада на туженог ББ из ... која је непокретност означена као кп. бр. ... земљиште под зградом-објектом у површини од 1,50 ари, земљиште уз зграду-објекат од 5,00 ари и воћњак друге класе од 3,05 ари, са породичном стамбеном зградом бр. 1 и помоћном зградом на наведеној парцели КО ..., а по основу стицања сада пок. ГГ бившег из ... у породичној и економској заједници са сада пок. ЂЂ као супругом, пок. ДД као сином и туженом ВВ као снахом, што су тужени ББ као оглашени законски наследник на наведеној непокретности која се код РГЗ-СКН Велика Плана била уписана у целости на име сада пок. ДД и тужена ВВ као учесник у стицању кп. бр. ... са објектима на истој КО ... дужни да признају и трпе. У ставу трећем изреке да се врши делимично намирење нужног наследног дела тужиле на заоставштини пок. ГГ бившег тако што се тужила АА оглашава наследником на целој кп. бр. ... од 2,24 ара КО ... (стари бр. ... од 2,42 ара КО ...), а чија је вредност на дан смрти оставиоца 67.200,00 динара, што је тужени дужан да призна и трпи да се тужила на основу ове пресуде и деекспропријације бр. 465-2/93-04 од 06.09.1996. године, укњижи власником код РГЗ-СКН Велика Плана. У ставу четвором изреке да се утврди да је оставилац ГГ бивши из ... уговором о поклону закљученим са поклонопримцем сада пок. ДД бившим из ..., а који уговор је оверен од стране Општинског суда у Великој Плани под Ов бр. 1371/93 од 13.05.1993. године повредио нужни наследни део тужиле АА, те се утврђује да је тужила: сувласник са уделом од 1/16 на непокретности означеној као кп. бр. ... земљиште под зградом-

објектом у површини од 1,50 ари, земљиште уз зграду-објекат од 5,00 ари и воћњак друге класе од 3,05 ари, са породичном стамбеном зградом и помоћном зградом на наведеној парцели, а која је непокретност уписана као својина туженог ББ са целим уделом у ЛН ... КО ..., сувласник са уделом од 1/8 на непокретности означеној као кп. бр. ... њива друге класе од 1.24,76 ха, а која непокретност је уписана као својина туженог ББ са целим уделом у ЛН ... КО ..., сувласник са уделом од 1/8 на непокретности означеној као кп. бр. ... њива друге класе од 47,33 ари и објектом-колибом на овој парцели, кп. бр. ... воћњак друге класе од 19,99 ари, кп. бр. ... њива друге класе од 1,57 ари и кп. ... остало вештачки створено неплодно земљиште од 30,40 ари, а која је непокретност уписана као власништво оставиоца ГГ бившег из ... са целим уделом у ЛН ... КО ..., те се врши редукција наведеног уговора о поклону (ради намирења преосталог нужног наследног дела тужиље), као облигационог права тужиље иза смрти пок. ГГ бившег из ..., па се тужени ББ из ... као једини оглашени наследник на заоставшини поклонопримца сада пок. ДД из ... обавезује да тужиљи АА из ... на име новчане противредности њеног нужног наследног дела исплати износ од 260.626,77 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.1999. године па до исплате (уколико суд одбије тужбени захтев за делимичну ништавост уговора о поклону из тачке 1 предложеног тужбеног захтева, то тужиља тражи нужни наследни део у целости као облигационо-правни захтев у износу од 327.826,77 динара, уместо 260.626,77 динара). У преосталом делу пресуда П.бр. 1708/18 од 08.6.2023.године остаје непромењена.

Против наведене пресуде тужени су благовремено изјавили жалбу, побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права и због погрешне одлуке о трошковима овог поступка.

Тужиља је жалбу уложила побијајући допунску пресуду због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Апелациони суд је испитао побијану пресуду у оквиру овлашћења из члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама) и оценио да је сагласно члану 383 став 4 Закона о парничном поступку нужно заказати расправу пред другостепеним судом јер је првостепена пресуда већ једанпут била укинута, а приликом доношења побијане пресуде због чињенице да су изостали разлози о битним чињеницама, а да су неки који су дати нејасни и недовољни учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, као и ради правилног и потпуног утврђења чињеничног стања.

На одржаној расправи у доказном поступку, Апелациони суд у Београду је извео доказе који су изведени пред првостепеним судом, па је оценом свих изведених доказа, а сходно члану 8 ЗПП утврдио следеће чињенично стање.

Дана 13.05.1993. године пред Општинским судом у Великој Плани под Ов бр. 1371/93 закључен је уговор о поклону између ГГ као поклонодаваца са једне стране и ДД из ... као поклонопримца са друге стране, а којим је поклонодавац као ванкњижни

власник кп. бр. ... у површини од 2,42 ара КО ... која се налази у поступку деекспропријације под бројем 465-34/80-04 пред Општинским секретаријатом за привредне и друштвене делатности СО Велика Плана, затим кп. бр. ... неплодно "... 30,40 ари, кп. бр. ... "... од 47,33 ари, кп. бр. ... воћњак од 19,99 ари и кп. бр. ... њива од 1,57 ари, све у м.зв. "... и колиба од два одељења која се налази на овим парцелама у потесу "..., све уписано у Поседовном листу бр. ... КО ..., затим кп. бр. ... њива "... од 1,24.76 ха, кп. бр. ... "... под кућом 1,50 ари, двориште, 5,00 ари и воћњак 3,05 ари, коју је поклонодавац у поступку комасације пренео на свог сина поклонопримца ДД и исте су уписане у његов Поседовни лист бр. ... КО ... и део кп. бр. ... њива "... КО ..., даје на поклон и преноси у својину и државину даном потписивања и овере уговора сину ДД и овлашћује га да се на овој имовини укњижи као власник по земљишним и катастарским књигама, по основу овог уговора. Поклонопримац ДД као син поклонодавца се стара о свим његовим потребама и његове супруге, па се са тих разлога овај поклон и чини.

Решењем Секретаријата за привредне и друштвене делатности СО Велика Плана бр. 465-34/80-04 од 18.03.1981. године потпуно се експроприше уз накнаду у корист СИЗ становања Општине Велика Плана, земљиште у грађевинском подручју ближе описано као: кп. бр. ... у површини од 2,42 ара заједно са постојећим грађевинским објектима (стамбеном зградом величине 10,80 метара х 5,50 метара пословно-помоћном зградом величине 11,15 метара х 4,20 метара, пољским ws-м величине 1,30 метара х 1,60 метара, бушеним бунаром са клипном пумпом дубине око 11 метара и дрвеном оградом дужине 29,50 метара, а висине 1,50 метара) која је парцела уписана у ЗКУЛ бр. ... КО ..., на име ЕЕ рођене ... из ... са 1/2 удела и ЖЖ из ... са 1/2 удела, ванкњижно власништво и у поседу код ГГ из ... ради изградње стамбено-пословне зграде у ... за коју је изградњом утврђен општи интерес решењем СО Велика Плана од 27.11.1978. године. Корисник екпропријације стиче право на посед екпроприсане непокретности даном правноснажности решења о експропријацији.

Уговором о откупу земљишта за трајно коришћење закљученим између ЈКП "Милош Митровић" и Приватног предузећа "... из ... произилази да продавац уступа купцу на трајно коришћење кат парц. бр. ... КО ... у површини од 0.11,41 ха која је настала цепањем основних парцела бр. ..., ..., ... по цени од 23.400.000,00 динара ради изградње II-фазе стамбено-пословне зграде у ... са правом прикључења на трафостаницу, водовод и канализацију и котларницу за централно грејање, а све према предвиђеним урбанистичко-техничким условима и пројектној документацији.

Правноснажном пресудом Општинског суда у Великој Плани П 758/93 од 27.11.2001. године, у ставу провом изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца ГГ и ДД, обојица из ..., па се према туженима ЈКП "Милош Митровић" Велика Плана и ПП "... из ... утврђује да је ништав уговор о откупу земљишта за трајно коришћење закључен између тужених који уговор је оверен код Општинског суда у Великој Плани Ов.І 1065/93 дана 13.05.1993. године и исти нема правно дејство, што су тужени дужни да признају да се наложи брисање укњижбе извршене у ЗКУЛ бр. ... КО ... на основу решења Општинског суда у Великој Плани Дн бр. 304/93 на туженика ЈКП "Милош Митровић", а потом на основу решења истог суда Дн 329/93 на туженика "... ..., пашњак кп. бр. ..., површине 2,42 ара, КО ..., што су тужени дужни да признају и трпе брисање укњижбе и обавезани су да наведену парцелу ослобођену од лица и ствари

уступе у државину тужиоцима ГГ и ДД. У ставу другом изреке одбијен је тужбени захтев туженог ПП “...” да се обавезе тужени ЗЗ да му на име нужних и корисних трошкова постављања оградe на кп. бр. ... КО ... и тужени ГГ исплате износ од 20.860,00 динара, а за постављање оградe кп ... КО ... У ставу трећем изреке усвојен је противтужбени захтев против тужиоца ЗЗ па је поништена укњижба која је извршена на основу правноснажног решења Секретаријата за привредне и друштвене делатности СО Велика Плана од 22.01.1981. године, а које је поништено решењем Одељења за привреду, урбанизам и комунално-стамбене послове СО Велика Плана од 09.04.1996. године, у ЗКУЛ бр. ... КО ... на основу решења Општинског суда у Великој Плани Дн бр. 294/93 од 18.05.1993. године, те ово решење се ставља ван снаге што је првотужени ЈКП “Милош Митровић” дужан да призна и трпи, као и укњижба која је извршена у истом ЗКУЛ КО ... на основу решења суда Дн бр. 329/93 од 01.06.1993. године, те се ово решење ставља ван снаге, што је друготужени ПП “...” дужан да призна и трпи да кп. бр.... у површини од 9,11 ари КО ... преда противтужиоцу ЗЗ у државину. У ставу четвртом изреке одбијен је противтужбени захтев ЈКП “Милош Митровић” којим је тражио да се обавезе ГГ из ... да му на име исплаћене накнаде за кп бр. ... у површини од 2,42 ара КО ... у поступку експропријације исплати износ од 27.225,00 динара са законском затезном каматом од 10.11.1998. године као дана подношења противтужбе па до коначне исплате, као и противтужбени захтев ЈКП “Милош Митровић” да се обавезе противтужени ЗЗ из ... да на име исплаћене накнаде за експроприсану кп. ... у површини од 9,70 ари КО ... исплати износ од 115.000,00 динара са ЗЗК почев од 14.12.1998. године до коначне исплате. У ставу петом изреке донета је одлука о трошковима парничног поступка.

Пресудом Окружног суда у Смедереву Гж 481/02 од 11.06.2002. године одбијене су као неосноване жалбе тужиоца-противтуженог ПП “...” и жалба туженог ЈКП “Милош Митровић” и потврђена је пресуда Општинског суда у Великој Плани П бр. 758/93 од 27.11.2001. године у ставу другом и трећем изреке, док је иста пресуда укинута у ставу првом, четвртом и петом изреке и у том делу враћена првостепеном суду на поновно суђење. Из образложења наведене одлуке произилази да како су решења о експропријацији кп ... и ... КО ... поништена, то је правилно првостепени суд обавезао тужене да ранијим власницима предају наведене катастарске парцеле.

Дана 08.8.1975.године пред Основним судом у Великој Плани под Ов.бр.1610/75 оверен је уговор о купопродаји између ИИ као продавца и ДД као купца који је за предмет имао кат.парц. бр.... воћњак у површини од 0.10,00 ха у КО

Решењем СО Велика Плана од 15.8.1975.године издата је грађевинска дозвола ДД за изградњу породичне стамбене зграде у ... на кат.парц.бр. ...

Оставински поступак иза пок. ГГ је прекинут решењем Основног суда у Великој Плани О.бр. 328/99 од 15.03.2001. године и на парницу је упућена наследна учесница АА, кћи оставиоца да у парничном поступку утврди да је повређен њен нужни део по уговору о поклону који је оставилац сачинио и оверио Ов1 бр. 1371/93 којим је у корист сина ДД као поклонопримца располагао својом имовином.

Из налаза и мишљења вештака грађевинске струке од 19.11.2019. године

произилази да је процена утврђена компаративном методом, а на основу параметара прописаних одлуком о утврђивању просечне цене квадратног метра одговарајуће врсте непокретности за утврђивање пореза на имовину на територији Општине Велика Плана, кп. бр. ... (нови бр. ...) КО ..., површине 224 м², грађевинско земљиште, четврта зона, за парцеле до асфалтиране саобраћајнице м² износи 1.188,00 динара/м²-300,00 динара/м² (1998. година) 224,00 м² x 300,00 динара/м²=67.200,00 динара, кп. бр. ... КО ..., потес "...", њива друге класе, пољопривредно земљиште, површине 4733 м², четврта зона 347,00 динара/м²-86,75 динара/м² (1998. година), 4733 м² x 86,75 динара/м²=410.587,75 динара, кп. бр. ... КО ..., потес "...", њива друге класе, пољопривредно земљиште, површине 1999 м², четврта зона 347,00 динара/м²-86,75 динара/м² (1998. година) 1999 м² x 96,77 динара/м²=173.413,25 динара, кп. бр. ... КО ..., потес "...", њива друге класе, пољопривредно земљиште, површине 4733 м², четврта зона 347,00 динара/м²-86,75 динара/м² (1998. година) 157 м² x 86,75 динара/м²=13619,75 динара, кп. бр. ... КО ..., потес "...", њива друге класе, пољопривредно земљиште, површине 12.476 м², девета зона, 149,00 динара/м²-37,25 динара/м² (1998. година) 12.476 м² x 37,25 динара/м²=467.731,00 динара, кп. бр. ... КО ..., површине 955 м², грађевинско земљиште, четврта зона, за парцеле до асфалтиране саобраћајнице износи 1.188,0 динара/м²-300,00 динара м² (1998. година), 955 м² x 300,00 динара/м²=286.500,00 динара, кп. бр. ... КО 12 зона 36,00 динара/м²-површине 3040 м² (1998. година) 3.040 м² x 9,00 динара/м²=27.360,00 динара, укупно 1.443.411,75 динара.

Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке произилази да вредност једне спаваће собе према стању у 1986. години, а на дан 27.октобра 1998. године износи 18.460,00 динара.

Апелациони суд је дозволио преиначење тужбе тужиље сходно члану 199 став 2 Закона о парничном поступку. Наиме, тужилца је иницијално постављени тужбени захтев у тужби сада означила као евентуални тужбени захтев док је као основни означила онај који је истакнут у понесцима од 04.07.2018. и 12.12.2019. године, иако је то учињено седамнаест односно осаманест година након подношења тужбе ради се о преиначењу из истог чињеничног стања и практично истог основа – повреде права на нужни део јер је остварење тог права било у виду стварно правног или облигационо правног захтева модалитет остварења права на нужни део, сматрајући да то налажу разлози целисходности и економичности поступка.

Одредбом члана 195 став 1 Породичног закона прописано је да имовина коју су заједно са супружницима, односно ванбрачним партнерима стекли радом чланови њихове породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници, представља њихову заједничку имовину. Ставом два истог члана прописано је да се члановима породице у смислу става један овог члана сматрају крвни, тазбински и адоптивни сродници супружника, односно ванбрачних партнера који заједно са њима живе. Ставом три истог члана прописано је да се на имовинске односе чланова породичне заједнице сходно примењују одредбе овог закона о имовинским односима супружника, осим одредбе члана 176 став 2 (уписивању у јавне регистре) и члана 180 став 2 (претпоставка о једнаким уделима).

Имајући у виду током поступка утврђено чињенично стање, те исказе свих саслушаних сведока и парничних странака, по налажењу овог суда тужилца, а на којој је у смислу члана 231 Закона о парничном поступку био терет доказивања те чињенице није доказала да је у конкретном случају постојала економска заједница и заједничко стицање имовине између сада њеног оца пок. ГГ, његове супруге ЋЋ и туженог њеног брата ДД и његове супруге ВВ односно да се таква заједница може уподобити породичној заједници.

Имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота и брака представља њихову заједничку имовину, а за стицање имовине у породичној заједници потребно је постојање економске заједнице и заједничко стицање имовине у истој. Чланови породичне заједнице полажу право на део тако стечене имовине, док величина сувласничког удела у заједнички стеченој имовини зависи од вредности уложеног рада у стицању и очувању имовине, било да је рад обављен унутар домаћинства на постојећој имовини или ван домаћинства, тако да су остварени приходи уношени у заједницу, као и приходи од посебне имовине појединих чланова породичног домаћинства, који се појављују као резултат коришћења те имовине поред вредности уложеног рада. Да би породична заједница постојала потребно је да има своје чланове које повезује организација, заједнички рад, стварање прихода и уношење у заједницу. На заједничку имовину полажу право сви чланови који су привређивали у време стицања имовине. Имовина стечена у породичној заједници резултат је уложеног рада свих чланова породичне заједнице.

Како тужилца током поступка приложеним и изведеним доказима није на несумњив начин доказала да је постојала породична заједница између њеног покојног оца, мајке, брата и снахе у законом прописаном смислу, то је њен тужбени захтев којим је тражила да у заоставшину сада пок. ГГ уђе и имовина која се води на сада пок. ДД (ближе описана у изреци ожалбене пресуде) а на име стицања у породичној заједници је одбијен као неоснован.

Одредбом члана 42. Закона о наслеђивању је прописано да је нужни део повређен ако је вредност оставиочевих завештајних располагања и поклона учињених нужном наследнику или лицу уместо кога овај долази на наслеђе мања од вредности наследниковог нужног дела, а одредбом члана 43. да нужном наследнику припада новчана противвредност нужног дела, с тим што суд може одлучити да овом припадне одређени део ствари и права која чине заоставштину. Према члану 48. истог закона, вредност заоставшине на основу које се израчунава нужни део се утврђује тако што се најпре пописује и процењује целокупна имовина коју оставилац има у тренутку смрти, заједно са свим његовим завештајним располагањима, и свим његовом потраживањима, од чега се одузима износ оставиочевих дугова, као и износ трошкова пописа и процене заоставшине и уобичајених трошкова сахране, а тако добијеном остатку се додаје вредност свих поклона које је оставилац учинио неком од законских наследника, независно од тога ком наследном реду припадају, као и вредност поклона које је оставилац у последњој години свог живота учинио онима који нису законски наследници.

Дакле, вредност заоставштине пок. ГГ представља вредност постојеће имовине у

тренутку смрти, како новчани износи код банака, неисплаћене пензије тако и вредност поклоњених непокретности, па се према укупној вредности заоставшине утврђује новчана противвредност, колико износи тужилин нужни део, а имајући у виду да је право на нужни део примарно облигационо правног карактера, уколико оставилац није изричито одредио природу нужног дела, те може бити стварно правног карактера само уколико суд сматра да је то оправдано.

Имајући у виду напред наведено, а како је на тужили био терет доказивања чињеница да јој је повређен нужни део и висина нужног дела, њен тужбени захтев је одбијен као неоснован, јер тужила није пружила, нити предложила доказе, на наведене околности, у смислу члана 48 Закона о наслеђивању, у чијем одсуству се не могу утврдити битне чињенице за одлуку. Тужила током поступка није предлагала доказе на околност да је дошло до повреде њеног права на нужни део у смислу цитиране одредбе члана 42 Закона о наслеђивању. Наиме, да би ова околност била утврђена, било је неопходно утврдити да ли је било оставиочевих поклона учињених нужном наследнику или лицу уместо кога овај долази на наслеђе и да ли је њихова вредност мања од вредности налседниковог нужног дела, те да се имају у виду и евентуални поклони (вредност собе) које је оставилац чинио тужили као нужној наследници, а што је све било неопходно сходно одредбама члана 42 и 48 Закона о наслеђивању. Стога како тужила на којој је био терет доказивања, није доказала да јој је повређено право на нужни део, а ни висину нужног дела то је њен тужбени захтев одбијен као неоснован.

Осим наведеног, имајући у виду садржину наведених одредби Закона о наслеђивању следи да наследник има право на новчану противвредност нужног дела с обзиром на облигационо правну природу права на нужни део која је као таква установљена законом. За преображај права на нужни део из облигационоправне у стварноправну природу, битно је постојање околности на страни нужног налседника који такав захтев поставља и неопходност њиховог вредновања, а које се односе на: карактер добара завештаних или поклоњених трећим лицима, постојање, трајање, заједнице живота између оставиоца и нужног наследника, као и личне и имовинске прилике нужног наследника. За стварно правну природу права на нужни део тужила није у тужби ни током поступка навела оправдане разлоге у смислу напред наведеног нити је предложила доказе на основу којих би се могло утврдити постојање разлога за досуђивање нужног дела као стварно правног. Суд по службеној дужности није у обавези да утврђује оправданост разлога за признање нужног наследног дела као стварног права, а код чињенице да тужила на ове околности није предложила доказе у смислу члана 231 Закона о парничном поступку то је и са тог разлога њен тужбени захтев неоснован.

Одлука о трошковима парничног поступка је донета применом одредбе члана 154 и 155 Закона о парничном поступку.

Туженом ББ који је у овом поступку био заступан од стране пуномоћника из реда адвоката признати су трошкови за састав три образложена поднеска у износу од по 13.500,00 динара, за приступ пуномоћника на 9 одржаних рочишта у износу од по 18.000,00 динара и за приступ пуномоћника на 3 неодржана рочишта у износу од по 11.250,00 динара, а што све чини износ од укупно 236.250,00 динара, а одмерено је, с

обзиром на вредност и врсту предмета спора према важећој АТ у време доношења одлуке.

Туженој ВВ која је у овом поступку била заступана од стране пуномоћника из реда адвоката признати су трошкови за састав три образложена поднеска у износу од по 13.500,00 динара, за приступ пуномоћника на 21 одржано рочиште у износу од по 18.000,00 динара и за приступ пуномоћника на 11 неодржаних рочишта у износу од по 11.250,00 динара, за састав жалбе износ од 27.000,00 а што све чини износ од укупно 569.250,00 динара, а одмерено је, с обзиром на вредност и врсту предмета спора према важећој АТ у време доношења одлуке.

Туженој ВВ су признати и трошкови другостепеног поступка у границама постављеног захтева и то за приступ пуномоћника на два рочишта пред другостепеним судом у износу од по 13.500,00 динара, за састав жалбе износ од 18.000,00 динара и трошкови таксе на другостепену одлуку и жалбу у износу од по 56.000,00 динара, а што све чини износ од 157.000,00 динара.

Са разлога напред наведених сходно одредби члана 387 став један тачка 6 одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Јелена Стојилковић с.р**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић